

Olje- og energidepartementet
 Akersgata 59
 Postboks 8148 Dep
 0033 Oslo

HØRINGSUTTALELSE - ENDRINGER I ENERGILOVEN - UTENLANDSFORBINDELSER

Om Rambøll

Rambøll er med sine rundt 10 000 ansatte Nordens ledende rådgivningsmiljø innen plan, design og teknikk, og selskapet er også et av Europas ledende kompetansemiljøer innen fornybar energi. I Norge har selskapet rundt 1400 ansatte, og er her et ledende selskap innen bl.a. energieffektive bygg og framtidsrettede energiløsninger.

Dato 2012-11-15

Rambøll
 Mellomilla 79
 P.b. 9420 Sluppen
 NO-7493 TRONDHEIM

T +47 73 84 10 00
 F +47 73 84 10 60
 www.ramboll.no

Bakgrunn

Rambøll mener handel med kraft mellom europeiske land vil være helt essensielt for å nå overordnede klimamål. Økende innslag av ikke regulerbar kraftproduksjon vil kreve satsing på et mangfold av fornybare løsninger over et stort geografisk område, og fordre minst mulig grad av flaskehals i kraftsystemet. Fornybar energi i Norden vil kunne spille en svært viktig rolle. Det vil oppstå et reguleringsbehov i det europeiske markedet med prisvariasjoner. Regulerbar nordisk vannkraft vil kunne profitere på dette, noe som vil kunne øke verdien av norsk vannkraft og gi økte inntekter til staten, norske kommuner og andre eiere av energiproduserende anlegg. Vindkraft vil måtte spille en sentral rolle for å nå klimamål i Europa. Vindkraft i Norden vil være et viktig supplement til vindkraft lenger sør, og totalt sett bidra til større geografisk distribusjon av vindkraft og således jevnere produksjon fra vindkraft i Europa.

Vår ref. AFLTRH

Med utsikter til et mulig kraftoverskudd i Norden, blant annet som følge av elsertifikatmarkedet og virkemidler for energieffektivisering, representerer utvikling av overføringskapasitet en unik mulighet til å bidra til å stimulere til økt elektrifisering i Europa. På sikt vil dette redusere klimagassutslipp og bidra til å øke etterspørselen etter norsk kraft. Et innelåst kraftoverskudd vil kunne medføre lave kraftpriser og høye elsertifikatpriser. Dette kan gi redusert lønnsomhet for offentlige eiere av eksisterende vannkraft og for de som har investert i fornybar varme og energisparing.

Økt krafthandel med Europa for øvrig vil kunne redusere behovet for støtte til fornybar kraftproduksjon og styrke økonomien i prosjekter for energieffektivisering og fornybar varmeproduksjon i Norden. Utenlandsforbindelser vil bidra til mer forutsigbare priser i



det nordiske markedet. Per i dag er markedsprisene svært følsomme for blant annet temperatur, tilsig og utfall av større anlegg – eksempelvis svenske kjernekraft.

Norges implementering av EU-direktiver som fornybardirektivet og bygningsenergidirektivet framstår som lite rasjonelle og med begrenset klimaeffekt så lenge mulighetene for kraftoverføring mellom Norden og Europa er svært begrensede. Det understrekes at en videreutvikling av det europeiske kvotesystemet for CO₂-utslipp også er en forutsetning for god effekt av tiltakene som følger av direktivene.

Rambøll mener argumentasjonen ovenfor underbygger at høy utbyggingstakt når det gjelder overføringskapasitet mellom det nordiske kraftmarkedet og Europa for øvrig er viktig. Det bemerkes også at argumentasjonen for høy utbyggingstakt i første rekke er knyttet til klima og økonomi, og i mindre grad til forsyningssikkerhet.

Høringsinnspill

Rambøll ser positivt på at den systemansvarlige skal bidra til utvikling av utenlandsforbindelser, og de prosjekter som så langt er realisert av Statnett oppfattes som viktige. Rambøll vil imidlertid uttrykke bekymring overfor de foreslåtte endringene i energiloven som vil kunne redusere private aktørers mulighet til å utvikle kommersielle anlegg for overføring av kraft mellom Norge og Europa. Rambøll mener det er fare for at den systemansvarlige ikke har ressurser eller insentiver til å utvikle tilstrekkelig overføringskapasitet, og at det er grunn til å frykte at forslaget kan redusere utbyggingstakten. Dersom dette er tilfelle vil de foreslåtte endringene være til skade for utviklingen av fornybar energi og energieffektivisering i Norden og Europa for øvrig, redusere klimaeffekten av energisparing og fornybar energi i det nordiske markedet og redusere markedsmuligheter og inntektspotensial for norske kraftselskaper.

Dersom utbyggingstakten med tanke på utenlandsforbindelser bremses, vil etterspørselen etter overføringskapasitet sannsynligvis på sikt dekkes på andre måter, eksempelvis ved at flere utenlandsforbindelser bygges fra naboland, noe som kan være suboptimalt samfunnsøkonomisk sett.

Rambølls oppfatning er at Statnett som systemansvarlig per i dag har begrenset kapasitet til utvikling av nye anlegg, og er tvunget til å kanalisere sine ressurser inn mot prosjekter som skal styrke forsyningssikkerheten i prioriterte områder nasjonalt. Med omfattende utviklingsplaner for det norske sentralnettet i årene framover er det grunn til å tro at utvikling av overføringskapasitet til Europa vil lide under knapphet på ressurser hos den systemansvarlige. Åpning for privat eierskap vil etter all sannsynlighet øke ressurstilfanget og den samlede kompetansen med tanke på utvikling av utenlandsforbindelser.

Rambøll stiller spørsmålsteget ved hvorvidt den systemansvarlige vil ha tilstrekkelig insentiv til å utvikle utenlandsforbindelser, ut over det som oppfattes som gunstig for forsyningssikkerheten, dersom dette ikke eksplisitt er en del av dennes mandat. Rambøll tror markedsaktørene vil agere økonomisk rasjonelt med tanke på å utvikle overføringskapasitet. Konkurransen om utbygging av overføringskapasitet vil gi insentiver til å utvikle innovative og effektive løsninger, noe som i mindre grad vil være tilfelle for et monopol.

Rambøll kan ikke se at det foreligger tungtveiende argumenter for å begrense retten til eierskap. Myndighetene vil med velkjente virkemidler kunne regulere utviklingen av utenlandsforbindelser slik at det bygges ut i henhold til kapasitet i det innenlandske nettet og at forbindelsene driftes på ønsket måte.

Rambøll mener de foreslåtte endringene er mangelfullt begrunnet og at risikoen for negative virkninger medfører at § 4-2 første ledd andre punktum bør strykes, altså følgende formulering:

«Konsesjon kan bare gis til den systemansvarlige etter § 6-1 eller til foretak hvor den systemansvarlige etter § 6-1 har bestemmende innflytelse»

Dersom leddet ikke strykes vil Rambøll argumentere for at departementet må sikre at lovendringen må følges av at systemansvarlig gis et klart mandat, insentiver og ressurser for å sikre tilstrekkelig utbyggingstakt for utenlandsforbindelser.

Lokal forsyning

Rambøll registrer at det legges opp til unntak for lokal forsyning. Rambøll mener at man også bør ta hensyn til produksjonsanlegg som vil ha sin mest kostnadseffektive nettilknytning mot utlandet. Dersom regelverket endres slik at systemansvarlig skal ha eierskap i utvikling av overføringskapasitet vil det være hensiktsmessig med et unntak for produksjonsanlegg som mater direkte mot utenlandsk nett, også dersom dette gjelder på høyere nettnivå enn distribusjonsnett. Det bør dessuten eksistere en forenklet løsning for konsesjon eller en mulighet for dispensasjon fra kravet om konsesjon for denne typen anlegg.

Konkret forslag til ordlyd for § 4-2 fjerde ledd:

«(...) For lokal forsyning og produksjonsanlegg uten nettilknytning på norsk side gjelder ikke kravet i første ledd annet punktum. I slike tilfeller kan det gjøres en forenklet vurdering av om konsesjon bør gis. Vilkår i konsesjonen kan tilpasses forbindelsens lokale karakter.»

Med vennlig hilsen



Per Ove Skorpen

Country Manager, Rambøll Energi

D
M

